

KERKENVISIE

Mook en Middelaar
Gennep

Colofon

Opgesteld in opdracht van: Gemeente Mook en Middelaar & Gemeente Genneep

Uitgevoerd door: Gelders Genootschap

Auteurs: L. Schuitemaker MA, S. van Loon MA

Datum: 28 februari 2024

geldersgenootschap.nl

Inleiding

De meeste kerken staan van oudsher in het midden van de samenleving. Het zijn de kernen van dorpen en steden en bakens in het landschap. Door deze belangrijke functie zijn het bijzondere bouwwerken, veelal met een monumentenstatus. Echter door het teruglopende bezoek staan kerken en andere religieuze gebouwen onder druk. Vanaf 2019 stelde toenmalig minister Ingrid van Engelshoven (OCW) middelen beschikbaar aan gemeenten voor het opstellen van een kerkenvisie. De uitwerking van deze visie is vrij, waardoor de aanpak in elke gemeente maatwerk is.

Mook en Middelaar en Gennep

De gemeenten Mook en Middelaar en Gennep hebben besloten om de kerkenvisie samen uit te voeren. Hiervoor is gekozen, omdat het samenwerkingsverband VOMMMM in beide gemeenten actief is. Mook en Middelaar en Gennep zien de kerkenvisie als kans om de dialoog met de kerkgenootschappen te starten en samen de toekomst te verkennen. Ook de dorps- en wijkraden spelen hierin een belangrijke rol, aangezien de kerken een centrale rol in de

samenleving spelen. Naar aanleiding van de gesprekken wordt in kaart gebracht waar de behoeften en opgaven liggen binnen het religieuze erfgoed.

Religieuze landschap

De Gemeenten Mook en Middelaar en Gennep hebben een overwegend Rooms-Katholiek religieus landschap. In Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Middelaar, Mook en Molenhoek is het samenwerkingsverband VOMMMM actief. Onder dit samenwerkingsverband vallen alle drie de kerken in Mook en Middelaar en twee kerken en een kapel in de gemeente Gennep. In Gennep is naast VOMMMM ook parochiefederatie Gennep actief. Hieronder vallen twee kerken in Gennep en de kerk in Heijen. Een van de kerken in Gennep, de Norbertuskerk, zal uit de eredienst onttrokken worden.

Naast de katholieke kerken bevinden zich in Gennep ook een Protestantse kerk, Molukse Evangelische kerk en een Moskee.

Aanpak

Een kerkenvisie is maatwerk per gemeente. In Mook en Middelaar en Gennep was gekozen voor een inventarisatie. Deze bestond uit het inventariseren van waarden, behoeften en kansen. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met eigenaren, gemeenten en dorps- en wijkraden. Aan de hand van die gesprekken zijn kerkenpaspoorten opgesteld, die in een oogopslag laten zien wat er speelt. De paspoorten bestaan uit de categorieën: geschiedenis, stand van zaken, gebouwwaarde, omgevingswaarde, gebruiks-waarde, behoefte, toekomstperspectief en kansen.

Gebedshuizen in Gennep en Mook en Middelaar

Gennep

1. Sint Norbertus
2. Sint Martinus
3. Protestantse Gemeente
4. G.I.M. Genapium
5. Moskee AR Rahman

Heijen

6. Heilige Dionysius

Milsbeek

7. O.L.V. van Altijddurende Bijstand

Ottersum

8. Heilige Johannes de Doper

Ven-Zelderheide

9. Kapel Sint Antonius Abt

Mook

10. Sint Antonius Abt

Middelaar

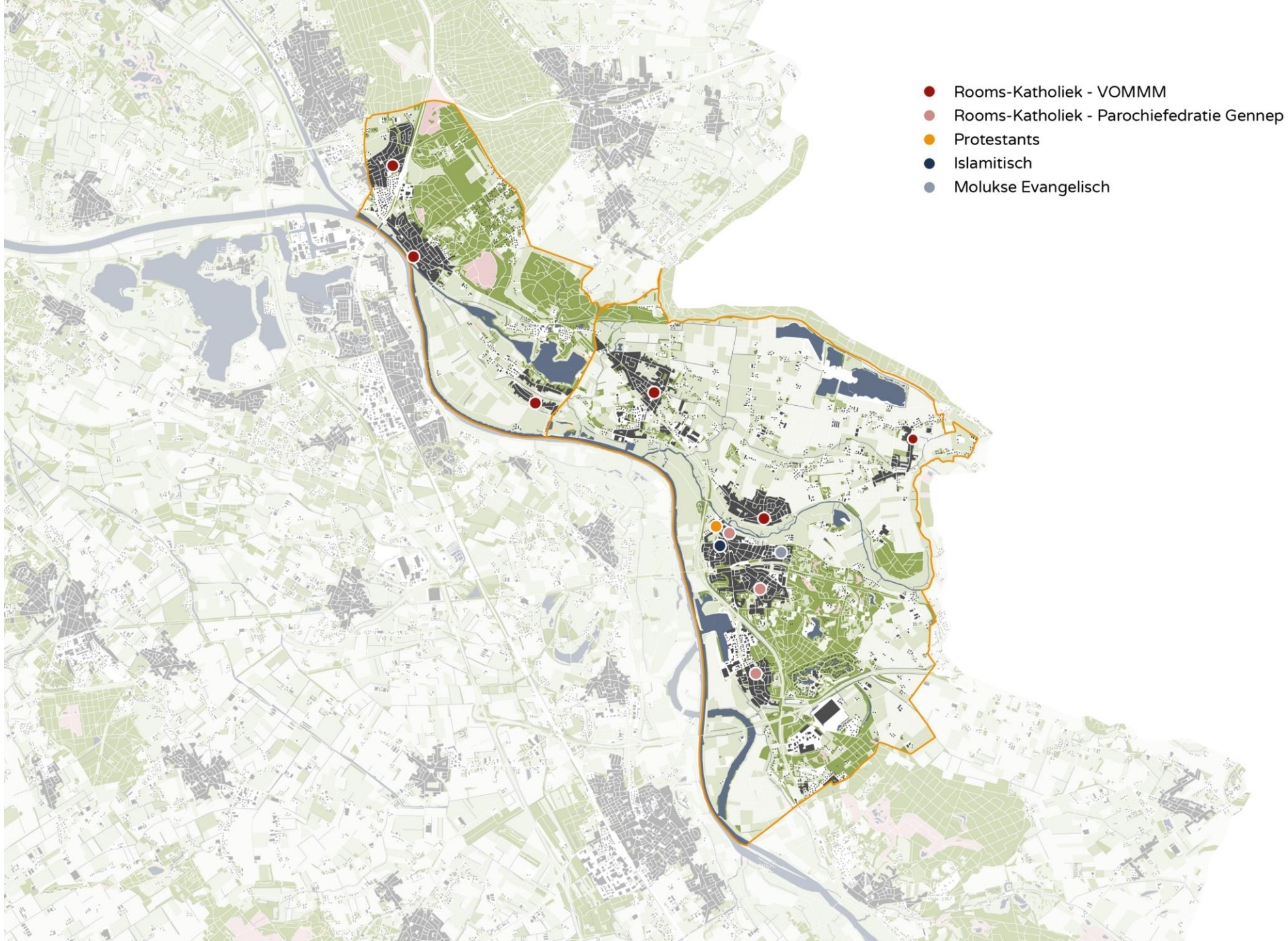
11. H.H. Lambertus en Brigida

Molenhoek

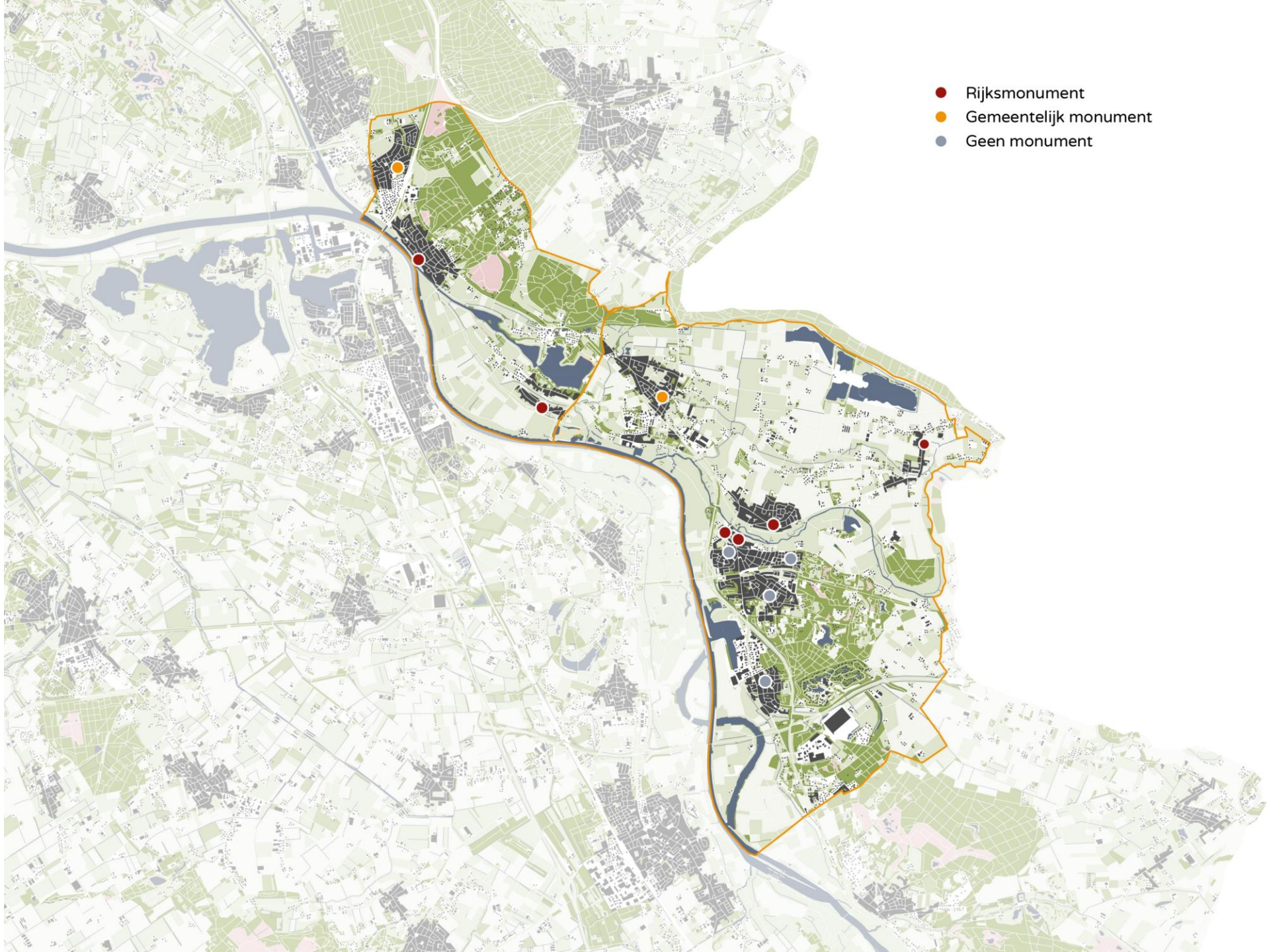
12. Vrouw van Zeven Smarten

Geloofsovertuiging

Monumenten

Paspoort

Norbertplein 1
Gennep
Gennep

Rooms- Katholiek
Parochiefederatie Gennep

Geen monumentale status
1985

250 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: geen

St. Norbertus

Stand van zaken

Het kerkgebouw is sinds de bouw in gebruik als parochiekerk in Gennep-Zuid en maandelijks in gebruik door Dichterbij (mensen met een verstandelijke beperking). In het najaar van 2022 is het besluit genomen om dit kerkgebouw her te bestemmen wegens de terugloop aan kerkgangers. Het kerkgebouw is nog in oorspronkelijke staat. Het pand wordt verwarmd middels een CV-installatie met radiatoren.

St. Norbertus

Geschiedenis

Al begin jaren '60 ontstonden de eerste plannen voor de parochie en kerk St. Norbertus in Gennep- Zuid. Vanaf 1970 werden er weekenddiensten gehouden in de kantine van de Norbert-MAVO, een leegstaand klaslokaal werd gebruikt als dagkapel. Met de bouwplannen voor 936 woningen in woonwijk Gennep-Zuid werd ook besloten een parochiekerk van maximaal 250 zitplaatsen te bouwen. Van Groningen architectengroep uit Boxmeer ontwierp het kerkgebouw, pater Richard Celie was nauw betrokken als bouwpastoor. De eerste steen werd gelegd op 8 september 1985 en de kerk werd op 15 juni 1986 ingewijd door Mgr. A. Castermans. Architect Van Groningen ontwierp ook het Norbertusplein (1988), met daaraan op nummer 18 gelegen de pastorie. Kort na oplevering van de kerk werd wijkcentrum 'Van Ons' gebouwd, volgens het kerkbestuur en de architect ontnam het wijkcentrum een deel van de architectonische uitstraling van de kerk doordat het te dicht bij de kerk lag. De pastorie werd in 2016 verkocht.

St. Norbertus

Gebouwwaarde

De Norbertuskerk is een van de laatst gebouwde kerkgebouwen in het Bisdom Roermond. Het gebouw is opgetrokken in een tijdgebonden stijl van de jaren '80 en is gebouwd zonder oriëntatie. De opzet bestaat uit een bakstenen kruiskerk met toren naast het schip. Het schip heeft een breed gedeelte en iets smaller gedeelte, beide met oplopende daken om de aandacht te richten op het priesterkoor.

De kerk heeft een axiaal bankenplan. Achterin de kerkzaal staat een biechtstoel, afkomstig uit een andere kerk. De kerkzaal bevat drie glas-in-loodramen van kunstenaar en glazenier Pieter Barten uit 1948 (met vier evangelisten en de twee apostelen Petrus en Paulus), afkomstig uit de oude Norbertuskapel van de zusters van Liefde bij het voormalige bejaardenhuis en een kleiner glas-in-loodraam aangeboden door de directie van steenfabriek Milsbeek (met H. Stephanus en Sint Jan). In de kapel bevinden zich twee glas-in-loodramen met de initialen Pw uit 1986 met een afbeelding van H. Norbertus van Gennepe en H. Paulus van het Kruis. De banken en kerkdeuren zijn afkomstig uit het bejaardenhuis Sint Franciscus in Gilze-Rijen. De kerkzaal bevat 12 wij-tegels met kruisje in de muren. Het natuurstenen doopvont met koperen deksel is een ontwerp van Pieter Sniijders.

Het orgel is in 1954 gebouwd door Verschueren Orgelbouw uit Heythuyzen en afkomstig uit het missiehuis te Arcen. Sinds 1986 staat het orgel in de Norbertuskerk.

St. Norbertus

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw ligt centraal in woonwijk Gennep-Zuid aan het Norbertplein. Aan de zuidzijde van het plein, pal naast het kerkgebouw, staat wijkcentrum 'Van Ons' met peuterspeelzaal. Het kerkgebouw en het wijkcentrum vormen een ensemble. Het plein is beklinterd en omgeven door woningbouw van 2 lagen met kap uit de jaren '80. Aan de zuidwestzijde grenst een klein bosgebied. Aan de noordoostzijde grenst het kerkgebouw aan de Jasmijnstraat en aan de zuidoostzijde grenst het gebouw aan de Langeweg. De Norbertuskerk vormt de architectonische afsluiting van het plein.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is het originele, vaste bankenplan aanwezig met een middengang en smallere zijgangen. Naast de ingang van de kerkzaal staan nog drie banken. Middels een houten vouwwand is de kerkzaal in twee ruimtes te verdelen. Het liturgisch centrum is met twee treden verhoogd ten opzichte van de rest van de kerkzaal, met in het midden het granieten altaar en aan de achterzijde een tabernakel van graniet met koper. Het kerkgebouw bevat verder een hal, devotiekapel, sacristie, doopkapel, vergader-/koffieruimte, pantry, archief, kantoor en toiletblokken (1x dames/heren en 1x miva). De kerkzaal heeft een prettige lichtinval en hoge plafonds.

St. Norbertus

Behoeften

Op dit moment lopen er gesprekken tussen het kerkbestuur, de gemeente en projectontwikkelaar. De eerste behoefte ligt nu bij het vinden van een geschikte functie voor de locatie. Omdat dit kerkgebouw wordt verkocht zijn er verder geen andere behoeften vanuit het kerkbestuur.

Toekomstperspectief

Het afnemende aantal leden heeft tot het besluit geleid dat dit kerkgebouw uit de eredienst wordt onttrokken. Het kerkgebouw van de Sint Norbertuskerk zal worden herbestemd en de diensten worden voorgezet in de Sint Martinuskerk in Gennep. Het is nog onduidelijk wat er precies met de Sint Norbertuskerk zal gebeuren. Er wordt gezocht naar een passende functie, maar ook sloop is nog niet uitgesloten.

Kansen

De kansen voor herbestemming worden vergroot door niet alleen naar het kerkgebouw te kijken, maar ook het naastgelegen wijkcentrum er bij te betrekken. Voor het kerkgebouw en buurthuis ligt een pleintje waar 17 parkeerplaatsen zijn gesitueerd voor omwonenden en kerkgangers. Herbestemming op korte termijn is wenselijk, zodat onderhoud van het dak kan worden opgepakt.

Paspoort

Martinushof 2
Gennep
Gennep

Rooms- Katholiek
Parochiefederatie Gennep

Rijksmonument
1953

Ca. 750 zitplaatsen

Hoofd functie: religieus
Nevenfuncties: concerten,
dialogmuseum, toneel,
tiengroep, filmavond
met picknick

St. Martinus

Stand van zaken

Het kerkgebouw is in religieus gebruik. Regelmatig worden er ook andere activiteiten (vaak met een religieus karakter) georganiseerd. Hierbij kan gedacht worden aan toneelvoorstellingen, filmavonden en concerten. In de onderkerk is het dialogmuseum De Crypte gevestigd waarbij aan de hand van historische en religieuze objecten uitgenodigd wordt tot gesprek en persoonlijke bezinning.

De energiekosten van het kerkgebouw zijn hoog. Het kost €75,- per uur om de grote kerkzaal te verwarmen. Daarom wordt voor de zondagse mis nu de dagkapel gebruikt.

St. Martinus

Geschiedenis

De oude Martinuskerk, welke gelegen was aan de noordzijde van Gennep, werd door granaatvuur verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog. Na de oorlog is het kerkgebouw met uitzondering van de toren gesloopt. De toren werd door de gemeente Gennep aangekocht en gerestaureerd en is nog steeds toegankelijk. Als noodkerk werd tot de bouw van de nieuwe kerk gebruik gemaakt van de kapel van Huize Norbertus en een bioscoopzaal van Hotel Van Bergen. Later werd gebruik gemaakt van een leegstaande spoorwegloods.

In 1949 werd er een nieuw bouwterrein aangekocht voor de nieuw te bouwen kerk. Het nieuwe kerkgebouw kreeg daarmee een meer centraal gelegen locatie op de grens van het oude en het nieuwe Gennep. Op een locatie waar ooit kasteel Lovensteijn, de residentie van de heren van Gennep, lag. Op het bouwterrein werden resten van een oud doden- en offerveld aangetroffen. Ook werd architect Nico van der Laan in 1949 aangewezen om de kerk te ontwerpen. Van der Laan ontwierp, vermoedelijk in samenspraak met zijn broer Hans van der Laan, een kerkgebouw in Bossche School stijl. Na veel discussie over het ontwerp tussen de architect, de Werkgemeenschap van Architecten en de Bisschoppelijke Bouwcommissie, kon in 1953 begonnen worden met de bouw. Op Eerste Kerstdag 1954 werd het kerkgebouw officieel in gebruik genomen.

In de jaren '50 en '60 werden er, in overleg met N. Van der Laan, glas-in-lood ramen en wandschilderingen aangebracht. In 1968 werd de sacramentskapel heringericht voor diensten voor kleinere gezelschappen. Ook werden er banken in de doopkapel toegevoegd en de communiebanken en een aantal kandelaars werden verwijderd. In 1979 werd er een nieuw H. Hartbeeld geplaatst in het rozenperkje naast het kerkplein. Het museum voor kerkelijke kunst werd geopend in 1984.

St. Martinus

Gebouwwaarde

De Martinuskerk is een goed voorbeeld van een kerkgebouw opgetrokken in Bossche School stijl. De kerk is in opzet een basiliek; het bevat een hoog van ramen voorzien middenschip en lage zijbeuken. Het kerkgebouw is opgebouwd uit twee delen; de boven- en de onderkerk. In de bovenkerk vond veelal de liturgie voor volwassenen plaats, terwijl kinderen in de onderkerk bediend werden. Aan de noordzijde van het kerkgebouw is een toren aanwezig. De grotendeels uit mergel opgetrokken voorgevel met hoofdingang ligt op het westen. Het bovenste deel van de gevel staat in contrast met het onderste deel: het is in bruinrode baksteen gebouwd en het springt terug. De rest van de gevels van het kerkgebouw zijn in baksteen uitgevoerd. Het kerkgebouw is aangewezen als rijksmonument.

In het kerkgebouw zijn waardevolle schilderijen van Theodor Strawinsky aanwezig, de zoon van componist Igor Strawinsky. De meest opvallende is de schildering van 'De gedaanteverandering van Christus op de berg Tabor' in de absis. In de sacristie is ook een glas-in-loodraam aanwezig van Stravinsky. Overige glas-in-loodramen zijn van Marinus de Leeuw. In verband met geldgebrek zijn sommige van zijn ramen afkomstig uit de bouwtijd, terwijl andere pas veertig jaar later zijn gemaakt. De vieringaltaren, zijaltaren en wijwaterbekkens zijn ontworpen door Nico van der Laan in ca. 1955. Verder zijn er een marmeren tabernakel en een uit Naamse steen bestaand doopvont aanwezig. De kerk heeft een vast bankenplan. Het kerkgebouw bevat drie kerkklokken van respectievelijk 1434, 1646 en 1652. De laatste twee zijn van de hand van P. Hemony. Het driemanuaals orgel in het kerkgebouw is in 1958 gebouwd door Verschuieren Orgelbouw uit Heythuyzen. In 1955 is in de Sacramentskapel een rond 1780 gebouwd kabinetorgel geplaatst afkomstig uit de St. Lebuiniskerk te Deventer.

St. Martinus

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw ligt in het centrum van Gennepe. Voor het gebouw is een groot parkeerplein aanwezig met daaraan verschillende woningen en een supermarkt. Aan de noordwestzijde ligt de Zuid-Oostwal, een doorgaande toegangsweg Gennepe in. De achterkant van het kerkgebouw is gelegen aan de Niersdijk, die ter hoogte van de pastorie overloopt in een wandelpad. Aan de rechterzijde van het gebouw is, gevestigd op adres Niersdijk 1, de pastorie gelegen. Verder naar het oosten bevinden zich een kinderdagverblijf, een basisschool en een sportcentrum.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is het originele, vaste bankenplan aanwezig met een middengang en smallere zijgangen. Het liturgisch centrum is met vijf treden verhoogd ten opzichte van de rest van de kerkzaal, met in het midden het altaar en aan de achterzijde nog verder verhoogd een tabernakel. De onderkerk is een grote open ruimte welke, wanneer er rekening gehouden wordt met de zuilen en het verhoogde liturgisch centrum, flexibel in te delen is. Het kerkgebouw bevat verder o.a. een hal, toilet, kerktoren, sacristie en dagkapel. In 1979 is er aan de voorzijde van de kerk een hellingbaan voor rolstoelgebruikers aangelegd. Bij het kerkgebouw hoort ook de pastorie, welke aan de rechterzijde van de kerk gelegen is. Dit gebouw bevat verschillende ruimtes met een aparte toiletgroep. Tussen de pastorie en het kerkgebouw is een grote open buitenruimte aanwezig.

St. Martinus

Behoeften

Op dit moment zijn de stookkosten erg hoog. Er is behoefte aan een oplossing voor dit probleem. Momenteel wordt er gekerkt in de dagkapel, maar het is jammer dat de kerkzaal in de winter niet wordt gebruikt. Ook heeft het kerkgebouw onderhoud nodig. Hier is geld voor nodig. Verder loopt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe (bij voorkeur jonge) vrijwilligers.

Toekomstperspectief

Het kerkgebouw heeft een regionale functie. Het decanaat, het bestuur tussen de bisdom en de parochies, was hier gevestigd. De verwachting van de pastoor is dat deze regionale functie zal blijven en dat het kerkgebouw een religieuze functie zal behouden. Mogelijk komen daar wel extra (religieuze) nevenfuncties bij.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd monument, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Nieuwe of extra functies zullen dus gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Mogelijk kan de communicatie rondom het museum breder worden opgepakt. De kansen voor het kerkgebouw worden vergroot door niet alleen naar het kerkgebouw te kijken, maar ook de naastgelegen pastorie en buitenruimte te betrekken.

Paspoort

Markt 3
Gennep
Gennep

Protestants
Protestantse gemeente
Gennep (e.o).

Rijksmonument
1661-1663

Ca. 150 zitplaatsen

Hoofd functie: religieus
Nevenfuncties: kerstmarkt,
boekenmarkt, concerten,
open voor toerisme

Protestantse Kerk Gennep

Stand van zaken

Het aantal bezoekers loopt terug. Wel wordt er nog wekelijks een dienst gehouden.

Naast het kerkgebouw bezit de Protestantse gemeente Gennep e.o. ook een kerkelijk verenigingsgebouw; 'De Regenboog', welk achter het kerkgebouw is gelegen. De stookkosten van het kerkgebouw zelf zijn hoog. Daarom wordt De Regenboog in de wintermaanden gebruikt voor de eigen kerkdiensten. De temperatuur in het kerkgebouw wordt dan op 13 graden gehouden ten behoeve van het orgel. Door het jaar heen wordt De Regenboog gebruik voor eigen ontmoetingen en vergaderingen. Ook wordt het gebouw verhuurd aan derden waardoor er extra inkomsten zijn.

Stichting Johannes Engelen is sinds de restauratie in 2004 in het leven geroepen. Deze stichting organiseert activiteiten om geld binnen te halen voor het beheer en behoud van het kerkgebouw.

Protestantse kerk Gennep

Geschiedenis

De kerkenraad van de Protestantse gemeente in Gennep besloot in 1655 een eigen kerkgebouw te bouwen. Het kerkbestuur kon een oude woning met genoeg grond kopen aan de Markt. Om de bouw van de nieuwe kerk te bekostigen werden er door Ds. Johannes Engelen collectereizen georganiseerd. Vermoedelijk bezocht hij meer dan 200 gemeenten, dorpen en steden om giften op te halen voor de bouw van de kerk in Gennep. In 1661 werd vervolgens met de bouw van de kerk gestart. Tijdens het pinksterfeest in 1663 werd het kerkgebouw officieel in gebruik genomen.

Het kerkgebouw heeft tijdens de Tweede Wereldoorlog veel te verduren gehad. In de jaren na de oorlog heeft de kerk een restauratie ondergaan om de schade te herstellen. In het begin van de 21^e eeuw bleken wederom restauraties nodig die in 2005 werden uitgevoerd.

In 1999 is er achter het kerkgebouw een ontmoetingscentrum geopend; De Regenboog.

Protestantse kerk Gennepe

Gebouwwaarde

De Protestantse kerk is het eerste kerkgebouw in Zuid-Nederland dat voor het protestantse geloof is gebouwd. Het kerkgebouw is uitgevoerd in een vroegbarokke stijl en vermoedelijk naar ontwerp van architect Pieter Post. Het pand heeft een eenvoudig puntgevel opgetrokken uit baksteen en versierd met natuursteen. In de ruiten zijn in 1963 gravures aangebracht door glazenier J. van Staveren uit Dordrecht.

Het pand bevat een met leien bedekt zadeldak dat naar achter koepelvormig wordt. Op het dak is een achtzijdig open klokkentoren aanwezig met koperen bol met kruis en een haan uit 1661 met twee klokken van Alexis Julien. De klokken zijn afkomstig uit 1695 en tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetters meegenomen. Later zijn de klokken in Utrecht en Zuid-Limburg teruggevonden en in 1950 opnieuw in de toren geplaatst. Het kerkgebouw is aangewezen als rijksmonument.

Het interieur van de kerkzaal is eenvoudig. Het gebouw bevat een gestukt tongewelf. De vloer is bedekt met plavuizen en grafstenen uit de 17e en 18e eeuw. De eikenhouten banken zijn afkomstig uit de negentiende eeuw. In de kerkzaal is een met houtsnijwerk gedecoreerde preekstoel aanwezig uit de bouwtijd. Eén van de twee kaarsenkronen in de kerk is afkomstig uit 1671.

Het originele orgel met orgelgalerij, orgelpijpen, lofwerk en engelen waren afkomstig uit 1715. Dit orgel is tijdens de Tweede Wereldoorlog verwoest. Na de oorlog is het huidige orgel opgebouwd door de firma Spanjaard uit Amsterdam. Zij hebben het onderdelen van het oude orgel hergebruikt. Vermoedelijk zijn enkele pijpen, de engelen en het lofwerk nog uit 1715.

Protestantse kerk Gennep

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw ligt in het voetgangersgebied in het centrum van Gennep. Aan de voorzijde is het marktplein aanwezig. Samen met het oude stadhuis is het kerkgebouw beeldbepalend voor dit marktplein. Aan de zijkanten wordt het kerkgebouw geflankeerd door naastgelegen bebouwing. Aan de achterzijde bevindt zich een binnentuin met drie graven. Achter deze open ruimte is het verenigingshuis De Regenboog gelegen.

Gebruikswaarde

In het kerkgebouw worden met regelmaat ook andere activiteiten georganiseerd. De stichting Johannes Engelen organiseert culturele activiteiten om financiën te werven voor het behoud en beheer van het kerkgebouw. Dit betreft bijvoorbeeld een boeken- of kerstmarkt, maar ook concerten. In de zomer is het kerkgebouw elke zaterdag geopend voor toerisme. Overige activiteiten vinden plaats in het verenigingshuis De Regenboog achter het kerkgebouw.

Door de aanwezigheid van een vast bankenplan is de ruimte niet flexibel in te delen. Het kerkgebouw bevat naast de kerkzaal een hal, toilet, balkon en consistorie.

Protestantse kerk Gennep

Behoeften

Het kerkgebouw heeft regelmatig groot onderhoud. De toegekende SIM-subsidie is niet toereikend, terwijl eigen middelen onvoldoende zijn. De wens is bovendien om het kerkgebouw te isoleren. Hiervoor is behoefte aan kennis welke maatregelen een goed isolatiepakket leveren. Om het gebouw voor orgelconcerten te kunnen verhuren is groot onderhoud van het orgel noodzakelijk. Ook zou de kerk graag meer willen samenwerken met andere partijen. Verder loopt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe (bij voorkeur jonge) vrijwilligers.

Toekomstperspectief

De wens van Protestantse gemeente Gennep is om in het kerkgebouw te blijven kerken. Vanwege de terugloop van bezoekers is een lastenverlichting hiervoor noodzakelijk. Ook zal de samenwerking gezocht worden met andere geloofsgemeenschap in de regio. De kerk staat open voor andere activiteiten in het kerkgebouw of het verenigingshuis.

Kansen

Gezien de ligging van het gebouw in het voetgangersgebied van de binnenstad zijn er mogelijkheden met betrekking tot toerisme. De protestantse gemeente Gennep ziet zelf kansen bij 'Zingen in de zomer' waarbij concerten in het kerkgebouw plaatsvinden.

Paspoort

Puttershof 56
Gennep
Gennep

Molukse Evangelische kerk
Genapium onderdeel van
GIM

Geen monumentale status
Ca. 1990

300 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: geen

G.I.M. Genapium

Stand van zaken

Dit kerkgebouw staat midden in een Molukse wijk. Dit is een hechte gemeenschap die ook goede contacten heeft met de kerk. Op dit moment is er één keer per week dienst en komen er 30 tot 40 bezoekers naar het kerkgebouw. Er worden ook rouw- en trouwdiensten gehouden.

In het kerkgebouw is de P.I.K.I.M. (vrouwenvereniging) actief. Ook worden er catechisatie lessen gegeven aan vier kinderen. Verder repeteert en zingt de vocalgroep 'Immanuel' in het kerkgebouw.

Op het kerkhof van de protestantse kerk in Gennep zijn een aantal Molukse graven aanwezig die beschermd zijn als gemeentelijk monument.

G.I.M. Genapium

Geschiedenis

De Molukse KNIL soldaten zijn in 1951 naar Nederland vervoerd. Daar zouden ze tijdelijk worden gehuisvest, om later weer terug te kunnen naar hun eigen republiek, die in 1950 door hen was uitgeroepen, Republiek Maluku Selatan. In Nederland werden de Molukse soldaten ontslagen en aan hun lot overgelaten. Ze werden in barakken ondergebracht, veelal in de verlaten concentratiekampen. In Gennep werden 12 gezinnen ondergebracht in het woonoord Genapium. Op dit woonoord waren woonbarakken en twee barakken met gemeenschappelijke douche, keuken en dokterspost. Tot 1956 werden ze in slechte omstandigheden met een minimaal inkomen onderhouden door de Nederlandse overheid en vanaf 1956 moesten de gezinnen voor zichzelf zorgen en kregen ze niets meer van de overheid. Later vertrokken ook gezinnen uit het woonoord in Plasmolen naar Gennep. De barakken zijn vervangen door een nieuwe woonwijk, waarbij nog steeds in een aantal straten alleen maar Molukse mensen wonen. In 2022 ondertekende de woningcorporatie Mooiland een convenant waarin staat dat de Molukse gemeenschap voorrang krijgt op deze woningen.

De Molukse gemeenschap behoorde bij de Moluks-Protestantse kerk. In 1951 liet de moederkerk op Ambon weten dat alle aanhangers van die kerk de Republiek Indonesië moesten erkennen. Aangezien de Molukse gemeenschap in Nederland het ideaal van een eigen republiek trouw wilde blijven, besloten ze een zelfstandige kerk, Moluks Evangelisch, op te richten.

Oorspronkelijk kerkten de Molukse samenleving in een kerkbarak op het woonoord. Het huidige kerkgebouw is gebouwd aan het einde van de twintigste eeuw.

G.I.M. Genapium

Gebouwwaarde

Het kerkgebouw is opgetrokken uit wit/grijze baksteen. Opvallend is het horizontale karakter van de kerk. De kerkzaal, het belangrijkste onderdeel van de kerk, krijgt de nadruk doordat deze een tentdak heeft, diagonaal geplaatst in vergelijking met het gebouw, met daarop een kleine klokkentoren. De rest van het gebouw heeft een plat dak. Verder een lijnenspel door de witte palen en balken aan de voorzijde van de kerk. Dit lijnenspel wordt weerspiegeld door het patroon van tegels van het voorpleintje. Het kerkgebouw heeft aan de rechter achterzijde een klein binnenpleintje. Deze is bedoeld als bezinningsplek voor de dominee.

Naast de entree is een tekstbord aangebracht met de tekst: 'rumah geredja; IMMANUEL'. Immanuel is de naam van de kerk en rumah geredja betekend letterlijk kerk huis.

Het interieur van het kerkgebouw is voornamelijk functioneel. De kerkzaal heeft een goede akoestiek. De lichtinval komt via een lichtbeuk onder de dakrand. De kerkzaal is multifunctioneel, door de losstaande stoelen en de harmonicawanden, die naar wens van de gebruiker de naastliggende zalen bij de kerkzaal kunnen betrekken.

G.I.M. Genapium

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw heeft een centrale ligging in de wijk. Het vormt een ensemble met de wijk, waarin drie straten alleen bewoond worden door de Molukse gemeenschap. Bij het ensemble horen ook het stichtingsgebouw 'Tjenke Muda' en het Molukse monument in de wijk.

Gebruikswaarde

De kerkzaal bestaat uit losse stoelen en harmonicawanden, waardoor de zaal multifunctioneel inzetbaar is. De kerkzaal kan uitgebreid worden met de naastgelegen zaal en de hal, zodat bij grote bijeenkomsten meer ruimte is. De naastgelegen zaal wordt nu gebruikt voor de bijeenkomsten van de vrouwenvereniging en voor catechisatie. Verder zijn er een grote entreehal, toiletten, een keuken, consistorie aanwezig in het gebouw. Er is voldoende buitenruimte, die bestaat uit een overdekt terras aan de achterzijde, een verhoogd terras voor de kerk en een binnentuin voor bezinning.

G.I.M. Genapium

Behoeften

De kerk wil graag naast de bestaande hechte gemeenschap ook een gastvrije open kerk zijn voor iedereen, daarbij willen ze graag meer jongeren betrekken. Ook zijn ze op zoek naar verbinding met andere organisaties. Op dit moment zijn de stookkosten erg hoog en ook het grote onderhoud van de kerk moet nodig worden bijgehouden. Informatie over de subsidie- en financieringsmogelijkheden voor bijvoorbeeld onderhoud is gewenst. De dominee geeft aan dat hij graag een diaconaal platform wil opzetten om de armoede binnen de Molukse gemeenschap aan te pakken.

Toekomstperspectief

Hoewel het ledenaantal afneemt is er geen reden om aan te nemen dat deze kerk gaat sluiten. De dominee geeft aan dat hij in de toekomst wil gaan zoeken naar verbindingen en/of de bestaande verbindingen wil versterken. De samenwerking met de PKN kan verder uitgebreid worden. Ook de verbinding met de wijk kan versterkt worden met het diaconale platform tegen armoede.

Kansen

De rol van de gemeente zou zijn om de kerk en andere organisaties samen te brengen. Er zijn, bijvoorbeeld, kansen om scholen te betrekken bij deze kerk, met onderwijs over de Molukse geschiedenis.

Paspoort

Prins Bernhardlaan 12
Gennep
Gennep

Islamitisch
Stichting Islamitisch
Marokkaanse Moskee Gennep

Geen monumentale status
2016

Een grote gebedszaal voor de
mannen en een kleine voor de
vrouwen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: gezamenlijk
eten, les voor kinderen,
informatiebijeenkomsten,
barbecue

Moskee Ar Rahman

Stand van zaken

De moskee is in religieus gebruik. Tijdens het gezamenlijke gebed op vrijdagmiddag is het erg druk. Doordeweeks bezoekt een kleine groep mensen de moskee. Alle deelnemers kunnen op eigen gelegenheid naar binnen omdat iedereen zelf een sleutel heeft. Tijdens het Suikerfeest is de moskee eigenlijk te klein. Er wordt momenteel niet actief geworven voor nieuwe leden, maar er komen vanzelf nieuwe leden bij.

Het pand is goed geïsoleerd en verbruikt weinig gas en stroom. De stookkosten zijn te overzien.

Moskee Ar Rahman

Geschiedenis

De Stichting Islamitisch Marokkaanse Moskee Gennep bestaat al sinds de jaren '80 van de twintigste eeuw. Eerst zat de stichting op een andere locatie in Gennep. Maar deze locatie was te klein geworden voor het aantal leden. Daarom werd er in 2016 een nieuwe moskee gebouwd op het terrein van de voormalige De Goede Herderschool aan de Prins Bernhardlaan. Het ontwerp hiervoor werd gemaakt door het Architectenbureau Al Baraka, dat gespecialiseerd is in Marokkaanse voorzieningen in Nederland.

Moskee Ar Rahman

Gebouwwaarde

De moskee is opgetrokken in bruine en rode bakstenen en wordt afgesloten door rode pannen. Aan de voorzijde is siermetselwerk aanwezig. Het middenstuk is hoger en voornamelijk opgetrokken uit glas. Aan de voorzijde zijn vijf vensters aanwezig in de vorm van een stalraam. Er is geen minaret of koepel aanwezig.

Binnen zijn er twee gebedsruimtes aanwezig (mannen/vrouwen). Verder is er een hal en een algemene ruimte met keuken. In de mannelijke gebedsruimte is een opvallende minbar (preekstoel) aanwezig. Deze is speciaal in Marokko gemaakt voor deze moskee.

Moskee Ar Rahman

Omgevingswaarde

De moskee ligt in het centrum van Gennep. Aan de voorzijde is een groenstructuur met parkeergelegenheid aanwezig. Hieraan liggen verschillende jaren '60 woningen. Aan de zuidoostzijde van het pand is een groot winkelcentrum aanwezig met o.a. meerdere supermarkten. Aan de achterzijde van de moskee is een binnenplaats aanwezig, welke wordt gedeeld met o.a. het naastgelegen multifunctioneel centrum. Aan de noordwestkant van de moskee liggen moestuinen. Een aantal hiervan zijn in het beheer van de moskee. Het ontwerp van de moskee is ingetogen en past binnen de omgeving.

Gebruikswaarde

In de moskee worden regelmatig andere activiteiten georganiseerd. Op zondag wordt er door vrijwilligers les gegeven voor kinderen. Verder zijn er een aantal keer per jaar informatiebijeenkomsten over uiteenlopende onderwerpen. Ook wordt er veel gezamenlijk gekookt. De keuken kan ook voor persoonlijke activiteiten gebruikt worden. Op het plein achter de moskee wordt in de zomer een barbecue georganiseerd.

De verschillende ruimten kunnen flexibel gebruikt worden. Indien de gebedsruimte voor de mannen te klein is, worden de deuren opengezet en kan er buiten ook gebeden worden. Wanneer de vrouwelijke gebedsruimte te klein is kan de keuken/gemeenschappelijke ruimte ingezet worden.

Moskee Ar Rahman

Behoeften

De stichting Islamitsich Marokkaanse Moskee Gennep is erg tevreden. Op dit moment spelen er geen wensen of behoeften.

Toekomstperspectief

Er is geen afname van het aantal leden. Er komen juist steeds meer leden bij. De verwachting is dat de moskee de religieuze functie de komende jaren zal behouden.

Kansen

De locatie wordt al voor veel activiteiten gebruikt. Dat is erg positief en laat de mogelijkheden van het gebouw zien. Hoewel de buitenruimte aan de achterzijde soms al wel wordt gebruikt, liggen hier mogelijkheden om dit vaker bij activiteiten te betrekken. Verder zijn er kansen wat betreft het contact met andere religieuze gemeenschappen in Gennep. Contact met andere moskeeën in de buurt verloopt soepel.

Paspoort

Pastoor Jaspersplein 1
Heijen
Genneep

Rooms- Katholiek
Parochiefederatie Genneep

Geen monumentale status
1955

Ca. 250 zitplaatsen

Hoofd functie: religieus
Nevenfuncties:
voornamelijk religieus,
pastorie wordt verhuurd als
woning

St. Dionysius

Stand van zaken

Momenteel wordt het kerkgebouw gebruikt voor religieuze doeleinden. Er heeft echter een grote terugloop plaatsgevonden in het aantal kerkgangers. De energiekosten van het kerkgebouw zijn erg hoog. Om de energiekosten te beperken wordt er gekerkt in de naastgelegen veel kleinere sacristie. De sacristie is echter niet toegankelijk voor mindervaliden.

De pastorie van de kerk wordt momenteel verhuurd voor particuliere bewoning. Dit zorgt voor extra inkomsten.

St. Dionysius

Geschiedenis

Al sinds de negende eeuw stond er waarschijnlijk een kerk in Heijen. In ca. 1450 werd een nieuwe kerkgebouw gebouwd. In 1852 werd het schip hiervan gesloopt ten behoeve van een ruimer schip in 'waterstaatsstijl'. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd er in het dorp fel gevochten. Door oorlogsschade was er weinig meer van het kerkgebouw over.

Na de Tweede Wereldoorlog stelde architect Stoks vast dat enkel de sacristie van de oude kerk te herstellen was. Na tijdelijk kerken in opvolgend de woonkamer van kerkmeester Van den Hazenkamp en een leegstaand café in het dorp werd in 1946 een noodkerk, naar ontwerp van A.P. van den Brink, gebouwd achter de zaal van het café. Toen de huidige kerk gebouwd werd, verkocht de kerk de noodkerk aan de eigenaar van het café, die er een danszaal van maakte.

Een nieuw kerkgebouw verrees vervolgens op een volledig nieuwe locatie, in de nieuw geplande dorpskern. Het ontwerp werd gemaakt door A.J. Rats en F. Stoks en de bouw werd begeleid door bouwpastoor L.H.L. Rutten. In 1954 werd de eerste steen gelegd. In 1956 werd het kerkgebouw officieel in gebruik genomen, hoewel het interieur toen nog niet helemaal af was. De tuin rondom het kerkgebouw werd in 1963 ontworpen door de tuinarchitecten J. Droessen en B. de Ruijter uit Tilburg. Het tuinontwerp werd in 1963 uitgevoerd. IN 1994 werd in dezelfde stijl als de kerk een parochiezaaltje tegen de sacristie gebouwd.

St. Dionysius

Gebouwwaarde

De St. Dionysius kerk is opgetrokken in rode baksteen in Vlaams verband. De voorgevel bestaat uit een tuitgevel met een groot roosvenster en een entree met spitsboog en houten deuren. De zijgevels bevatten drie spitsboogvensters. In de hoek van de transeptarmen en de zijbeuken zijn kleine uitbouwttjes zichtbaar waarin de biechtstoelen zijn gevestigd. In de hoek van het koor en de transept staat de sacristie met parochiezaal.

Het interieur van het kerkgebouw wordt gekenmerkt door kruisgewelven die zijn uitgevoerd in gele baksteen. Voor de wanden en boogconstructies is gebruik gemaakt van rode baksteen. Daartussen zijn af en toe blauwe, groene en zandkleurige geglazuurde tegels verwerkt. De vloer bestaat uit geelwit gevlamde gebakken tegels. Het koor, dat middels vier zwart natuurstenen treden is verhoogd ten opzichte van de rest van de kerkzaal, heeft een vloerafwerking van marmer en bevat een houten altaar. Drie marmeren treden leiden vervolgens naar een marmeren altaar. In het koor is een groot mozaïek aanwezig. De glas-in-lood ramen in het koor zijn van de hand van F. Smeets en tonen religieuze afbeeldingen. In de doopkapel werd in 1969 een speciaal raam aangebracht van de kunstenaar W. Klabbers ter nagedachtenis van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. De overige glas-in-lood vensters bevatten geometrische motieven. Verder zijn er een altaar en tabernakel van broeder Carolus Koenen uit ca. 1955 en een zandstenen doopvont uit de 19^e eeuw aanwezig.

Het orgel is in 1955 door Verschuieren Orgelbouw uit Heythuyzen in het kerkgebouw geplaatst.

St. Dionysius

Omgevingswaarde

De St. Dionysius kerk ligt in de kern van Heijen. Het kerkgebouw is omgeven door een tuin met bomen en heesters. Aan de overkant (Hoefstraat) is de pastorie gelegen welke afkomstig is uit 1957. Voor het kerkgebouw is een pleintje aanwezig. De bebouwing rondom het kerkgebouw is afkomstig uit de wederopbouw en de periode daarna.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is een vast bankenplan aanwezig. Het koor is middels een aantal treden verhoogd ten opzichte van de rest van de kerkzaal. Het kerkgebouw bevat verder onder andere een zangtribune, mariakapel, dagkapel, doopklapel in transept, gebouwde biechtstoelen en sacristie met parochiezaal en toiletgroep. Het kerkgebouw heeft hoge plafonds.

De pastorie, aan de Hoefstraat, wordt verhuurd als woning. Dit zorgt voor extra inkomsten voor de kerk.

St. Dionysius

Behoeften

Op dit moment zijn de stookkosten erg hoog. Er is behoefte aan een oplossing voor dit probleem. Ook heeft het kerkgebouw onderhoud nodig. Hier zijn inkomsten voor nodig. Verder loopt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe (bij voorkeur jonge) vrijwilligers.

Toekomstperspectief

De wens is om het kerkgebouw in de parochie te houden. Vermoedelijk zal de kerk in de toekomst *slapend* gemaakt worden. Dan zal het kerkgebouw enkel gebruikt worden tijdens rouw- en trouwdiensten. Onduidelijk is nog welke kosten daar aan zullen zitten en of het financieel haalbaar is om de kerk in bezit te houden.

Kansen

Momenteel vindt een aanwijzingsprocedure plaats om het kerkgebouw op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Het kerkgebouw is dan beschermd, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Nieuwe of extra functies zullen dan gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Vanuit de dorpsraad wordt meegegeven dat de mogelijkheden vooral gezocht moeten worden in een dubbelfunctie, waarbij de kerk niet alleen een religieuze, maar ook een culturele functie heeft. Tijdens de bouw van de kerk is rekening gehouden met eventuele uitbreidingsmogelijkheden, naar wens van de toenmalige pastoor Rutten. De zijbeuken zijn daarom zo ontworpen dat ze, wanneer nodig, langs het koor doorgetrokken kunnen worden. Dit is tot nu toe niet uitgevoerd.

Paspoort

Kerkstraat 27
Milsbeek
Gennep

Rooms- Katholiek
VOMMMM

Gemeentelijk monument
1953

Ca. 250/300 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: pastorie is
verhuurd als woning

O.L.V. van Altijddurende Bijstand

Stand van zaken

De kerk is onderdeel van de parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot één parochie. Er is op dit moment in elk kerkgebouw één keer in de twee weken dienst. Het aantal kerkgangers neemt af en de dienst in dit kerkgebouw wordt nu bijgewoond door circa 10 - 15 kerkgangers. Wanneer er geen vieringen zijn wordt het kerkgebouw op 12 graden gehouden.

In de kerk worden ook andere activiteiten georganiseerd. Enkele malen per jaar zijn er bijvoorbeeld concerten, op 4 mei wordt een oecumenische viering gehouden en tijdens de Nijmeegse Vierdaagse wordt het kerkgebouw opengesteld voor een moment van rust en bezinning. Bij de kerk is de groep 'Jeugd4ingen' actief. Zij houden bijeenkomsten, die de jeugd van de basisschool samen met de oudere inwoners van Milsbeek bij de kerk betrekken.

Voor het 75-jarige jubileum is in 2005 de stichting 'Cultuurbehoud Milsbeek' opgericht. Zij hebben onder andere geld ingezameld voor het herstel van het torenuurwerk en zij hebben een wandelroute 'rondje Milsbeek' met informatieborden en een boek 'Dwalen door Milsbeek' aangelegd. De O.L.V. van Altijddurende Bijstand is onderdeel van die wandelroute. Sinds september 2022 worden uit het verhuur van de pastorie inkomsten gedolven. In Milsbeek is sinds maart dit jaar de werkgroep 'Dromen, Denken, Doen' actief. Zij zijn in gesprek met inwoners en het kerkbestuur over het gebruik en belang van dit kerkgebouw.

O.L.V. van Altijd- durende Bijstand

Geschiedenis

Door de bouw van de steenfabriek in Milsbeek nam het aantal inwoners van Milsbeek aan het begin van de twintigste eeuw toe. In 1930 kreeg Milsbeek dan ook een eigen parochie met een eigen kerkgebouw met pastorie en school. In 1931 waren de vergunningen rond en kon met de bouw begonnen worden.

Voor de bouw werd bouwpastoor Ludovicus Hoefnagels (1894-1972) aangesteld. Hij vroeg zijn oud studiegenoot Jean Coumans (1893-1981) om het kerkgebouw te ontwerpen. Dit was het eerste kerkgebouw dat door Coumans ontworpen is. Door zijn eerdere werk als opzichter bij architectenbureau P. Cuijpers jr. had hij al wel ervaring in de kerkenbouw. De pastorie en school zijn aanbesteed aan lokale aannemers, Driekus van Bart (school en pastorie) en Grad van Bart (pastorie). Het kerkgebouw is aanbesteed aan Geraerds uit Blerick. De inwoners van Milsbeek werden betrokken bij de bouw. Er stond in het contract dat er ten minste vijf Milsbekers bij de bouw in dienst genomen moesten worden. Onder andere het grondwerk en egalisering is door de inwoners van Milsbeek uitgevoerd. De inventaris is deels afkomstig uit de kerk in Ottersum. In 1932 was de bouw van de kerk gereed en werd de kerk ingezegend. In de oorlog werd het kerkgebouw gebruikt als hospitaal. Het kerkgebouw heeft tijdens de oorlog schade opgelopen. Die schade is door Jean Coumans in 1946 weer hersteld. Wel zijn er nog sporen van die schade aanwezig. In 1978-1979 werd het priesterkoor uitgebreid. De op de achterwand van het koor aangebrachte muurschilderingen van Rene Smeets (1905-1976) uit Ottersum zijn nu overgeschilderd. Achter de kerk ligt een ereveld, dat tijdens de dodenherdenking op 4 mei nog altijd een rol speelt.

O.L.V. van Altijd-durende Bijstand

Gebouwwaarde

Door de architect J. Coumans in voor het interbellum kenmerkende traditionalistische stijl met expressionistische elementen ontworpen eenbeukige kerkkerk opgetrokken uit baksteen in kruisverband. Het kerkgebouw heeft verschillende in hoogte en omvang verspringende delen en bestaat uit drie traveeën die van elkaar gescheiden worden door middel van steunberen. Verder heeft het kerkgebouw puntgevels, zadeldaken met romaanse pannen en spitsboogvensters en deuren. De voorgevel is, behalve de toren, symmetrisch met drie spitsboogvensters met glas-in-lood boven de spitsboogvormige deur. Rondom de entree zijn verschillende spitsboogvormige rollagen aangebracht. De aanzetstenen zijn van natuursteen. Ook in de nok is een kruisvormig natuurstenen ornament geplaatst. Het kerkgebouw is aangewezen als gemeentelijk monument.

De toren is aan de linkerkant van de voorgevel geplaatst en wordt afgesloten door een naaldspits gedekt met leien. De voorgevel van de toren bevat een reliëf van de kerkpatrones O.L.V. van Altijddurende Bijstand. Dit reliëf is gemaakt door de kunstenaar Jac. Maris (1900-1996) uit Heumen.

Het interieur is sober vormgegeven, aangezien de oorspronkelijke schilderingen van René Smeets nu witgeschilderd zijn. Het gewelf heeft de vorm van een spitsboog en ook het koor heeft een aantal in hoogte en diepte verspringende spitsbogen. De glas-in-loodramen in de transeptgevels zijn gemaakt door Richard Smeets in 1980 en 1981. In het interieur zijn verschillende roerende goederen aanwezig, zoals een doopvont met doophek, biechtstoelen, een preekstoel, een altaartafel, communiebanken en een dienstklokje. Het orgel is gemaakt door de gebroeders Vermeulen uit Weert in 1960. Het oorspronkelijke harmonium is tijdens de Tweede Wereldoorlog verwoest.

O.L.V. van Altijd- durende Bijstand

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw heeft een beeldbepalende ligging in het centrum van Milsbeek en vormt het eind van een belangrijke zichtlijn vanuit de Pastoor Hoefnagelstraat, die het kerkgebouw en de oude dorpskern met elkaar verbindt. Het kerkgebouw vormt een ensemble met het kerkhof, oorlogskerkhof, pastorie, patronaat en school. Zowel het kerkgebouw als de pastorie en school zijn in traditionalistische stijl met elementen uit het expressionisme ontworpen door J. Coumans, waardoor ze niet alleen in functie, maar ook in stijl een samenhangend geheel vormen. Daarbij hebben deze gebouwen gezorgd voor een nieuwe dorpskern van Milsbeek. Tegelijk met de bouw van dit kerkgebouw is ook de Kerkstraat ontstaan. Aan deze straat werden door de bouwpastoor bouwterreinen voor woningen en winkels verkocht, om geld op te halen voor de nieuwe parochie.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is het originele, vaste bankenplan aanwezig met een middengang en smallere zijgangen. Het koor is met vier treden verhoogd ten opzichte van de rest van de kerkzaal, met in het midden een houten altaar. Het kerkgebouw bevat onder andere een hal, doopkapel en een Mariakapel in de uitgebouwde ingangspartij. Zowel de pastorie als het patronaat zijn in eigendom van de kerk. Sinds september 2022 worden uit het verhuur van de pastorie inkomsten gedolven. De pastorie wordt tijdelijk verhuurd als kantoorruimte en het patronaat dient als oefen- en vergaderlocatie van de fanfare.

O.L.V. van Altijddurende Bijstand

Behoeften

Op dit moment is er voldoende geld voor klein onderhoud, mocht er onverhoopt groot onderhoud nodig zijn, dan zouden er problemen kunnen ontstaan. Verder loopt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe (bij voorkeur jonge) vrijwilligers. Vanuit de parochie Milsbeek wordt aangegeven dat de parochie en haar vrijwilligers, na het overlijden van pastoor van Dijck, de parochie samen overeind hebben gehouden en vorm hebben gegeven. Beleid van het bisdom en mindere communicatie in het verleden hebben ervoor gezorgd dat veel vrijwilligers zijn afgehaakt. Door de voormalig kapelaan Marc Kessels en de huidige mensgerichte pastoor Theo Miedema wordt dit vertrouwen weer opgebouwd. Wel is er nog steeds de behoefte aan meer tijd en ruimte van de pastoor voor de parochianen. Dit wordt zowel door de pastoor als door de kerngroep aangegeven.

Toekomstperspectief

Het gebruik van het kerkgebouw neemt af, waardoor er een mogelijkheid bestaat dat deze kerk niet meer voor tweewekelijkse diensten gebruikt gaat worden. Of en wanneer dit plaats gaat vinden is nog niet duidelijk. De kerk is in gesprek met de werkgroep 'Dromen Durven Doen', die plannen hebben voor dit gebied en de kerk daar ook bij willen betrekken.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd monument, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Nieuwe of extra functies zullen dus gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Mogelijkheden worden onder andere gezien in het houden van niet religieuze uitvaarten en trouwerijen. De locatieraad geeft aan dat bij het zoeken naar een eventuele nieuwe functie bij voorkeur cultureel is (bv. tentoonstellingen, concerten of lezingen). Er is in het dorp behoefte aan een multifunctioneel centrum. Op dit moment wordt het Trefpunt hiervoor gebruikt, maar de inwoners zien de kerk als een geschikte locatie. Ook het bedrijfsleven in Milsbeek staat hier achter. Verder wordt in Milsbeek gezocht naar een locatie voor een gezondheidscentrum. De kerk ligt aan het Pieterpad, waardoor er veel bezoekers langs de kerk lopen. Volgens de locatieraad zou het mooi zijn als de kerk vaker open is waardoor mensen hier kunnen rusten. De kansen voor het kerkgebouw worden vergroot door niet alleen naar het kerkgebouw te kijken, maar ook de naastgelegen pastorie en patronaat te betrekken.

Paspoort

St. Janstraat 13
Ottersum
Gennep

Rooms- Katholiek
VOMMMM

Rijksmonument
1931

500/600 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties:
orgelconcerten

H. Johannes de Doper

Stand van zaken

De kerk is onderdeel van parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot 1 parochie. Er is op dit moment in elke parochie een keer in de twee weken dienst. Het aantal kerkbezoekers neemt af, maar de kerk is wel een belangrijk onderdeel van het dorp. Onlangs is er door inwoners geld opgehaald voor het herstel van de wijzers.

Deze kerk heeft een rijk archief.

H. Johannes de Doper

Geschiedenis

Ottersum is al sinds ca. 1350 een zelfstandige parochie. Het kerkgebouw stond oorspronkelijk op het kerkhof tegenover de huidige kerk. In 1930 werd besloten dat er behoefte was aan een nieuw groter kerkgebouw.

Het huidige kerkgebouw is in 1930 ontworpen door Jan Ernest Schoenmakers en is in 1930/1931 gebouwd. Veel onderdelen, zoals beelden en kerkbanken, van de vorige kerk zijn bij de bouw hergebruikt. De eerste steen werd gelegd door deken Herman Keyelmans en de inzegening vond plaats in 1931 door bouwpastoor Louis van Laer. In 1933 werd de kerk geconsacreerd door de bisschop van Roermond, Mgr. Gulielmus Lemmens.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de klokken door de Duitse bezetters gestolen. Er was veel schade in Ottersum en in 1944 moesten de inwoners van Ottersum zelfs evacueren. In 1945 werd het kerkgebouw weer in gebruik genomen. In 1949 werden er vier nieuwe klokken in de kerk geplaatst om de klokken die in de oorlog gestolen zijn, te vervangen. Aan het einde van de twintigste eeuw, 1996/1997, is het kerkgebouw gerestaureerd.

H. Johannes de Doper

Gebouwwaarde

Het kerkgebouw is ontworpen in de stijl van het traditionalisme met elementen uit het expressionisme door de architect J. Schoenmakers. Het gebouw is opgetrokken op een veelhoekige plattegrond en bestaat uit baksteen gemetseld in kettingverband. Het middenschip is gebouwd met een spits zadeldak. Het is verdeeld in traveeën door middel van steunberen met daartussen rondboogvormige vensters. In het dak van de middenbeuk zijn driehoekige dakkapellen aanwezig. De toren met uitgebouwd vijfzijdig trappenhuis bevindt zich in het midden voor het schip onder een tentdak met aan elke zijde een uitsparing voor het uurwerk. De entree is in de voorgevel van de toren gelegen en bestaat uit een rondboogvormige vensteropening met daaromheen rollagen van metselwerk met daarin dubbele deuren en glas-in-lood. Het gebouw heeft rechthoekige en rondboogvormige vensters en deuren. Topgevels van de vier kruisarmen zijn puntgevels en deze hebben een zadeldak. In de kopgevel van de zuidzijde is het jaartal 1931 aangebracht. Deze wijkt ook af qua grootte van de overige kruisarmen, aangezien hier de sacristie en het parochiezaaltje zijn ondergebracht. De topgevels hebben decoratief metselwerk. Het kerkgebouw is aangewezen als rijksmonument.

Het interieur bevat veel authentieke onderdelen, zoals oorspronkelijke tegels en vloeren, zwart marmeren vloer (koor), Naamse steen (portaal), gekleurde tegels (kerkzaal) en geglazuurde tegels (lambrisering). Rondom het koor is een lambrisering van rood marmer aanwezig. Het middenschip en de zijbeuken worden gescheiden door rondbogen met tussen de rondbogen heiligenbeelden op consoles. Het tongewelf van het middenschip rust op grote witte consoles in de vorm van engelen. Verder zijn er schilderijen aan de koorzijde op de triomfboog en absis aanwezig van Daan Wildschut en zijn aangebracht in 1943 en ook de glas-in-loodramen zijn van de hand van Daan Wildschut. De glas-in-loodramen achter het koor zijn zowel van Daan Wildschut als van Van Woerkom. De inventaris bestaat onder andere uit een nog oorspronkelijke marmeren preekstoel, houten kerkbanken, marmeren communiebanken en een marmeren hoofdaltaar in Art Deco stijl met houten opbouw. In de sacristie staat een paramentenkast uit de 18^e eeuw. Het huidige orgel is gemaakt in 1948 door de firma Pels. Het orgel is gerestaureerd door Flentrop Orgelbouw BV te Zaandam in 2008. Het orgel werd toen ook verplaatst naar het benedenbalkon.

H. Johannes de Doper

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw heeft een zeer beeldbepalende ligging aan de Sint Janstraat. Deze straat is de doorgaande weg die Ven-Zelderheide aan Ottersum verbindt. Tegenover het kerkgebouw ligt het Raadhuisplein, een plein midden in het centrum van Ottersum. Het kerkgebouw maakt onderdeel uit van de historische bebouwing aan dit plein. Het kerkgebouw vormt een ensemble met de bijbehorende pastorie, begraafplaats en het voormalige raadhuis.

Gebruikswaarde

De Heilige Johannes de Doperkerk in Ottersum is het grootste kerkgebouw van VOMMMM en dagelijks geopend van maart t/m oktober. De dagkapel naast de entree is elke dag geopend. De kerkzaal heeft nog het originele vaste bankenplan en er is veel kunst aanwezig, zoals de schilderijen en engelenconsoles, waarmee bij eventuele herbestemmingen rekening gehouden moet worden. Aan de zuidzijde is een sacristie en parochiezaal aanwezig. Verder is ook de pastorie in het bezit van de kerk. Deze wordt op dit moment verhuurd als woning voor extra inkomsten.

H. Johannes de Doper

Behoeften

Op dit moment wordt het kerkgebouw onderhouden met behulp van de SIM-subsidie en zijn er voldoende financiële middelen voor noodzakelijk onderhoud, waardoor de staat van het kerkgebouw stabiel blijft. De stookkosten in de wintermaanden zijn drastisch verlaagd door gebruik te maken van de inpandige dagkapel voor de tweewekelijkse diensten. Het energieverbruik ligt momenteel lager dan het verbruik van een gemiddeld tweepersoons- huishouden. De temperatuur wordt in de wintermaanden op 12 graden gehouden ten behoeve van het orgel en vochtregulatie.

Toekomstperspectief

Het gebruik van de kerk neemt af. Het aantal tweewekelijkse kerkbezoekers hangt mede af van het aantal aangevraagde misintenties. Er bestaat de mogelijkheid dat dit kerkgebouw niet meer voor tweewekelijkse diensten gebruikt gaat worden. Of en wanneer dit plaats gaat vinden is nog niet duidelijk.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd monument waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Als de kerk op termijn eventueel aan de eredienst onttrokken wordt, zullen nieuwe functie gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Enkele jaren terug werd het kerkgebouw voor meerdere doeleinden gebruikt, zoals “Kunst in de Kerk”, het jaarlijkse Ossebraadfeest en de jaarlijkse Carnavalsviering. Deze activiteiten vinden nu niet meer plaats in de kerk. De kerngroep Ottersum ziet dit in de toekomst graag weer terug in de kerk. De dagkapel dient als een welkome oplossing voor vieringen in de wintermaanden. Zang- en Orgelconcerten zijn actuele activiteiten die wel plaatsvinden in het kerkgebouw. Een actuele behoefte in het dorp is een multicultureel centrum waarbij het kerkgebouw mooie kansen biedt en een stukje “Samen Kerk Zijn” behouden kan blijven. Dit kan in de vorm van een locatie voor een moment van rust voor voorbijgangers, bijvoorbeeld tijdens een wandeling, het opsteken van een kaarsje of een persoonlijk- en gezamenlijk gebed bij o.a. een overlijden. De naastgelegen pastorie kan hierbij betrokken worden.

Paspoort

Vensestraat 66
Ven-Zelderheide
Gennep

Rooms- Katholiek
VOMMMM

Rijksmonument
Ca. 1450 (restauraties 1860,
1948)

Max. 60 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: geen

Kapel St. Antonius Abt

Stand van zaken

De kapel is eigendom van de gemeente en wordt gehuurd door parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot een parochie. Er is op dit moment in elke parochie één keer in de twee weken dienst.

De St. Antonius Abtkerk in Ven-Zelderheide, afkomstig uit 1953, is onlangs aan de eredienst onttrokken en krijgt een nieuwe functie. De diensten zijn verplaatst naar de gelijknamige kapel.

Kapel

St. Antonius Abt

Geschiedenis

De kapel stamt uit 1468. De kapelaan van de parochiekerk te Ottersum las hier eenmaal per week de mis. Volgens een legende zou deze kapel gesticht zijn door de hertogin van Kleef. Zij zou ook een fonds hebben gesticht waaruit de kapelaan van Ottersum betaald werd om ook in Ven-Zelderheide de mis op te dragen. Tegelijk met de bouw van de kapel werden op het kerkhof eikenbomen geplant, zodat later de opbrengst van dat eikenhout gebruikt kon worden om de kapel te herstellen of een nieuwe kapel te bouwen. Uiteindelijk is dit hout gebruikt om de toren van het kerkgebouw in Ottersum te vervangen. In circa 1750 en 1860 is de kapel uitgebreid, waarbij het huidige uiterlijk van de kapel ontstaan is. In 1894 werd het ingangsportaal en het torentje aan de kapel gebouwd. In 1944 liep de kapel grote schade op door oorlogshandelingen. De schade, onder andere verwoeste glas-in-loodramen en een kapot dak, werd na de oorlog weer hersteld. Na de oorlog bleef de kapel in gebruik als voorlopige parochiekerk tot in 1953 de nieuwe kerk gereed was en in gebruik genomen kon worden. De kerk is recent onttrokken aan de eredienst (2022) en door de gemeente Gennep overgenomen. Eind jaren zeventig is de kapel gerestaureerd.

Kapel St. Antonius Abt

Gebouwwaarde

De kapel is opgetrokken uit een rechthoekige plattegrond in metselwerk, met een zadeldak met aan de voorzijde een tuitgevel met vlechtwerk onder de dakrand en aan de achterzijde een driezijdige sluiting. Het oudste achterste gedeelte, het priesterkoor, stamt uit de 16^e eeuw. Het latere deel met spitsboogvensters stamt mogelijk uit de tweede helft van de 18^e eeuw en het neogotische torentje, de afgeknotte voorgevel en de neogotische portaal aanbouw zijn er in de negentiende eeuw aangebouwd. De kapel is aangewezen als rijksmonument.

Het interieur is sober met twee rijen vaste houten banken, een koor achter een rondboog met daarop een altaar en een eenvoudig balkenplafond.

Kapel St. Antonius Abt

Omgevingswaarde

De kapel ligt aan de Vensestraat, de centrale weg door Ven-Zelderheide. De kapel is gesitueerd aan de rand van Ven-Zelderheide en heeft een natuurlijke ligging. De kapel is goed toegankelijk. De kapel vormt een ensemble met de, nu herbestemde, St. Antonius Abtkerk in Ven-Zelderheide die ook aan de Vensestraat ligt.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is een vast bankenplan aanwezig. Het is een kleine kapel. De kapel is dagelijks geopend en door de kleine afmetingen in combinatie met de ligging is het een plek voor afzondering en bezinning.

Kapel St. Antonius Abt

Behoeften

Het kerkbestuur huurt de kapel van de gemeente Gennepe. Op dit moment spelen er geen wensen of behoeften.

Toekomstperspectief

De kapel blijft in eigendom van de gemeente en wordt gehuurd door VOMMM. Hier komt de komende tijd geen verandering in.

Kansen

De kapel als kerkelijk gebouw is een beschermd monument, waardoor sloop en nieuwbouw geen optie is. Nieuwe of extra functies zullen dus gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Door de afgezonderde ligging midden in de natuur, kan deze plek dienen als een punt voor afzondering en bezinning. Mogelijk in combinatie met de religieuze functie die de kapel heeft. Ook het inrichten van de kapel als plek om tot rust te komen voor of na een wandeling is mogelijk.

Paspoort

Raadhuisplein 8
Mook
Mook en Middelaar

Rooms- Katholiek
VOMMMM

Rijksmonument
1910 (oudere delen)

200 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: concerten

St. Antonius Abt

Stand van zaken

De kerk is onderdeel van parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot een parochie. Er is op dit moment in elke parochie een keer in de twee weken dienst.

De St. Antonius Abt in Mook was een populaire trouwlocatie, maar sinds corona is het aantal huwelijken teruggelopen.

Het is wenselijk om de muur rondom het oude kerkhof te restaureren, maar dit brengt grote kosten met zich mee. In 2024 zal deze muur zo worden gevoegd voor noodzakelijk behoud. Deze monumentale muur wordt mede door de SIM-subsidie ondersteund.

St. Antonius Abt

Geschiedenis

In de dertiende eeuw stond op deze plaats een kleine schuurkerk. Deze was ongeveer even breed als de huidige toren. In de veertiende eeuw werd een priesterkoor aangebouwd in mergelsteen. Begin vijftiende eeuw kwamen daar kleine zijbeuken bij. Vermoedelijk is de bakstenen toren ook uit de vijftiende eeuw afkomstig. In de zestiende en zeventiende eeuw raakte het kerkgebouw beschadigd door o.a. de slag op de Mookerheide (1574) en brandstichting (1675). In de twintigste eeuw was het kerkgebouw veel te klein geworden. In 1910 is de kerk daarom naar ontwerp van C. Franssen uitgebreid. Het schip werd gesloopt en een nieuw driebeukig schip werd teruggeplaatst. Er kwamen twee grote zijbeuken naast de bestaande zijbeuken waardoor het gebouw een dubbel transept kreeg. Daarbij is ook een houten gepolychromeerd gewelf aangebracht. In 1965 en 1981 is het kerkgebouw gerestaureerd.

St. Antonius Abt

Gebouwwaarde

Het kerkgebouw heeft dankzij de verschillende uitbreidingen over de eeuwen heen grote historische waarden. De voorgevel kenmerkt zich door een centraal geplaatste bakstenen toren met nissengeleding. Aan weerszijde van deze toren zijn kapellen zichtbaar. De zijgevels bestaan uit een bijzonder samengesteld gevelbeeld. Zichtbaar zijn twee in baksteen opgetrokken dwarsbeuken met spitsboogvensters. Het achterste deel van het kerkgebouw, het priesterkoor, is opgetrokken in mergelsteen. De absis bevat in het exterieur een nis. Het kerkgebouw is aangewezen als rijksmonument.

In het kerkgebouw zijn gerestaureerde stenen kruisgewelven aanwezig in het koor en de oude dwarsbeuken. In het schip en de nieuwe dwarsbeuk is een houten tongewelf zichtbaar. Tot de inventaris van het kerkgebouw behoren onder andere de communiebanken met gesneden reliëfs, twee hardstenen wijwatervaten, houten beelden en een albasten paneel van de aanbidding door de herders.

Het aanwezige orgel is na de kerkrestauratie (1981) 2^e hands aangeschaft vanuit Duitsland. De firma Verschuren uit Ittervoort heeft het orgel aldaar uitgebouwd en geplaatst in de kerk van Mook.

St. Antonius Abt

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw ligt in het centrum van Mook. De voorzijde is richting de Maas gelegen. Het ligt op een verhoogde plaats. Het kerkgebouw vormt een ensemble met het achtergelegen kerkhof. Op het kerkhof is een monument voor het kunstenaarsverzet aanwezig. Het kerkgebouw en het kerkhof worden in zijn geheel omgeven door een muur. Achter het kerkgebouw is een groot parkeerplein aanwezig met daaraan verschillende woningen en het gemeentehuis. Aan de noordzijde ligt de bijbehorende pastorie.

Gebruikswaarde

Het kerkgebouw is momenteel nog in religieus gebruik. Eens per twee weken is er een dienst in het kerkgebouw en het gebouw is beschikbaar voor rouw-, trouw- en doopdiensten. Daarnaast wordt het kerkgebouw gebruikt voor (kamer)concerten. Door de aanwezigheid van een vast bankenplan is de ruimte niet flexibel in te delen.

St. Antonius Abt

Behoeften

Op dit moment zijn er voldoende financiële middelen voor noodzakelijk onderhoud, waardoor de staat van het kerkgebouw stabiel blijft. Het is wel wenselijk om de muur rondom het kerkhof te restaureren, maar dit brengt grote kosten met zich mee, waardoor dit momenteel geen prioriteit heeft. Verder neemt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe vrijwilligers.

Toekomstperspectief

Het kerkbezoek handhaaft zich rond de 30-40 personen uit Mook en Molenhoek, waardoor de kerk de komende tijd haar religieuze functie behoudt.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd Rijksmonument, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Als de kerk op termijn toch aan de eredienst onttrokken wordt, zullen nieuwe functies dus gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Uit een inventarisatie vanuit Wijkraad Bisselt is naar voren gekomen, dat de wens bestaat om de kerk beschikbaar te houden voor de 'gemeenschap'. Mook heeft behoefte aan een plek om samen te komen. Dit kan in de vorm van (niet) religieuze uitvaarten en trouwerijen, met concerten, (toneel)voorstellingen, bibliotheekfunctie, lees- en ontmoetingspunt, locatie voor tijdelijke initiatieven, cultuurhuis, pop-up (museum), locatie voor de Slag op Mookerheide of voor de kunstenaarskolonie. Ook zien ze mogelijkheden in de kerk als verlengstuk van het Gemeentehuis. Naast die functie voor de gemeenschap kan de kerk ook voor toerisme en/of horeca gebruikt worden.

Paspoort

Dorpsstraat 47
Middelaar
Mook en Middelaar

Rooms- katholiek
VOMMMM

Rijksmonument
Provinciaal monument
(vanwege orgel)
1948

Ca. 200 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: samenwerking
met conservatorium vanwege
akoestiek

H.H. Lambertus en Brigida

Stand van zaken

De kerk is onderdeel van parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot 1 parochie. Er is op dit moment in elke parochie een keer in de twee weken dienst. Er zijn nu 5 vaste kerkgangers uit Middelaar, aangevuld met enkele anderen uit omliggende dorpen.

Op dit moment zijn er voldoende financiële middelen voor het noodzakelijke onderhoud van het kerkgebouw. Aardbevingscheuren zijn stabiel. De naastgelegen pastorie is verhuurd.

Er is samenwerking met Stichting Kamermuziek Mook en Middelaar. Deze stichting heeft een aantal concerten in de kerk verzorgd. Onder andere een concert van conservatoriumstudenten, een barorkest en een concert van de orgelkring.

H.H. Lambertus en Brigida

Geschiedenis

Tot ca. 1560 behoorde de kerk tot het aartsbisdom Keulen. Daarna werd de kerk onderdeel van bisdom Roermond. Tussen 1801 en 1823 behoorde de parochie tot het bisdom Aken, van 1824 tot 1840 tot het apostolisch-vicariaat Grave, van 1840 tot 1853 tot het apostolisch-vicariaat Limburg, tot zij vanaf 1853 weer bij het bisdom Roermond hoorde.

De naam van de kerk verwijst naar twee kerken die eerder op deze plaats gestaan hebben. Al voor het jaar 1000 stond er op deze plaats een houten kerkgebouw, dat gewijd was aan de Heilige Brigida. Dit werd rond 1100 vervangen door een tufstenen kerkgebouw, die in 1250 uitgebreid werd met een nieuw koor. De tufstenen kerk werd rond die tijd ook vervangen door een bakstenen kerkgebouw, die in 1450 een toren kreeg. De diensten werden tot minstens 1547 gehouden door de pastoor van Mook. Pas in 1571 werd Middelaar een eigen parochie 'St. Adelbertus'. In 1596 is dit kerkgebouw verwoest door opstandelingen.

Pas in 1620 kwam er een nieuw kerkgebouw, gewijd aan de Heilige Lambertus. Dit was een eenbeukig kerkje dat tegen de gespaard gebleven toren werd aangebouwd. Vanaf het midden van de 17e eeuw dient dit gebouw als bedevaartsoord voor pelgrims, die kwamen voor de verering van de Heilige Brigida. In 1870 en 1907 werd het kerkgebouw uitgebreid of verbouwd. In 1945 werd dit gebouw door een luchtbombardement verwoest. Vanaf die tijd werd een schuurkerk in gebruik genomen als noodkerk.

In 1947 werd het ontwerp van J. Coumans (zie ook OLV van Altijddurende Bijstand) voor een nieuwe kerkgebouw goedgekeurd. De bouw werd in 1948 gestart en datzelfde jaar voltooid. Twee jaar later was ook de toren gereed. Deze is opgetrokken uit mergel. Vanwege de schaarste aan baksteen mocht van het ministerie van Wederopbouw geen baksteen gebruikt worden voor de toren.

H.H. Lambertus en Brigida

Gebouwwaarde

Het kerkgebouw is ontworpen door J. Coumans, die tijdens de wederopbouw veel woonhuizen en boerderijen ontworpen heeft en die in 1930 ook de O.L.V. van Altijddurende Bijstandkerk in Milsbeek ontwierp. Het is een uit baksteen en mergel opgetrokken kruiskerk. De ingangspartij is gelegen in de zevenentwintig meter hoge toren die is uitgevoerd in mergel, waarvan de onderste twee meter bestaat uit Kunraderblok en het bovenste deel uit Sibberblok. De ingesnoerde naaldspits is afgedekt met leien en wordt bekroond door een ijzeren kruis. Naast de toren liggen een eveneens uit mergel opgetrokken traptoren en doopkapel.

De rest van het kerkgebouw is opgetrokken uit baksteen in Vlaams verband gemetseld en bestaat uit traveeën die van elkaar gescheiden worden door steunberen. Het kerkgebouw heeft zadeldaken, spitsboogramen, een geprofileerde lijst onder de dakrand en tuitgevels. De sacristie is een semi-onafhankelijk gebouwtje met een eigen zadeldak dat ligt in de hoek van de zuidelijke transeptarm en het koor.

Het kerkgebouw is rijksmonumentaal vanwege de bronzen luidklok uit 1533 en de inventaris, waaronder 18^e eeuwse beelden van de H. Brigida, H. Willebrordus, H. Lambertus en H. Sebastianus. Verder zijn van belang een reliekschrijn, de eerste steen uit 1947, een koperen tabernakel van Piet Killaers uit 1949, de communiebank en de glas-inloodramen in het koor van Frans Timmermans.

In de Tweede Wereldoorlog is het oorspronkelijke orgel uit 1795, gemaakt door Tits uit Venray en in 1852 uitgebreid door Van Nistelrooy uit Oss, verloren gegaan. Het kerkgebouw kreeg toen een nieuw orgel, afkomstig uit de hervormde kerk van Wapenveld. Dit orgel was in 1899 gebouwd, door Proper en werd in 1966 door de gebroeders Vermeulen uit Weert uitgebreid.

H.H. Lambertus en Brigida

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw heeft een centrale ligging in het centrum van Middelaar. Het gebouw heeft een beeldbepalende ligging op de hoek van de Dorpsstraat, Huissestraat en de Bouwsteeg. Voor het kerkgebouw aan de overkant van de straat is een grote parkeerplaats aanwezig, waar in de toekomst mogelijk woningbouw zal worden gerealiseerd. Het kerkgebouw maakt deel uit van een naorlogsensemble, samen met de pastorie (rechts), lagere school (links) en het kerkhof rondom het kerkgebouw. De school is later herbouwd. De omliggende bebouwing stamt deels uit de jaren vijftig.

Gebruikswaarde

Het kerkgebouw bestaat uit een ingangsportaal in de toren, met toegang tot de trappentoren en een aangrenzend kapelletje. De kerkzaal heeft nog het vaste bankenplan en het koor is verhoogd. Rechts achterin het kerkgebouw is de sacristie aanwezig. Deze staat deels op zichzelf en is ook via buiten toegankelijk. Vanwege de goede akoestiek en het orgel is deze kerk geschikt voor concerten.

H.H. Lambertus en Brigida

Behoeften

Op dit moment zijn er voldoende middelen om de kerk te onderhouden, waardoor de staat daarvan stabiel blijft. Er zijn weinig activiteiten in dit kerkgebouw. Er zijn vanuit het kerkbestuur dan ook geen specifieke wensen of behoeftes voor dit gebouw. Wel is er behoefte aan nieuwe vrijwilligers.

Toekomstperspectief

Het gebruik van het kerkgebouw neemt af, waardoor er een mogelijkheid bestaat dat dit gebouw niet meer voor tweewekelijkse diensten gebruikt gaat worden. Of en wanneer dit plaats gaat vinden is nog niet duidelijk. Het kerkgebouw blijft eigendom van VOMMMM.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd monument, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Als de kerk op termijn eventueel aan de eredienst onttrokken wordt, zullen nieuwe functies gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Vanwege de goede akoestiek en het bijzondere orgel liggen hier kansen om de samenwerking met het conservatorium uit te breiden. Ook voor het houden van concerten is dit kerkgebouw geschikt. Vanuit de dorpsraad worden er mogelijkheden gezien in culturele functies, zoals exposities, concerten en als lezingenlocatie. Ook zien zij mogelijkheden in het houden van niet-religieuze uitvaarten en trouwerijen.

Paspoort

Stationsstraat 62
Molenhoek
Mook en Middelaar

Rooms- Katholiek
VOMMMM

Gemeentelijk monument
1934

Ca. 400 zitplaatsen

Hoofdfunctie: religieus
Nevenfuncties: woonruimte
voor Oekraïners.

Vrouw van zeven smarten

Stand van zaken

De kerk wordt gebruikt door parochiefederatie VOMMMM. Dit is een samenwerking tussen de parochies Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Mook, Middelaar en Molenhoek. Uiteindelijk willen deze parochies fuseren tot één parochie. Er is op dit moment in elke kerk een keer in de twee weken dienst, ook in deze kerk. Iedere week zijn hier, naast de zondagsmis, ook twee H. Missen en een gebedsdienst op een weekday. Er zijn ongeveer 30-40 personen die 's zondags naar de kerk gaan.

De burgers zijn betrokken bij dit kerkgebouw. Een 15 jaar geleden is het dak van het gebouw vernieuwd o.a met financiële bijdragen van inwoners. Verder is er een Steunfonds, dat geld ophaalt voor het onderhoud van het kerkgebouw.

De ruimte boven de sacristie werd eerst gebruikt voor vergaderingen. Nu is deze omgebouwd tot een appartement dat gebruikt wordt voor de opvang van een Oekraïens gezin van 6 personen.

Vrouw van zeven smarten

Geschiedenis

In 1907 vestigden de paters Passionisten zich in het neogotische klooster op deze plaats. De passionisten vonden hun onderdak eerst in woning 'Rozenoord' tot in 1907 begonnen werd met de bouw van het klooster naar opdracht van pater Clemens. Dit klooster, Mater Dolorosa genaamd, werd gebouwd naar een tekening van het klooster in Wezembeek in België om kosten te besparen. Na jaren met financiële problemen en weinig nieuwe bewoners, kwamen tijdens de Eerste Wereldoorlog vluchtelingen uit het klooster in Wezembeek naar Molenhoek. Door die toename kon in 1924 een kapel gebouwd worden. Omdat de laatste bewoner van het klooster in 1974 vertrok werd het klooster in 1975 gesloopt. De kapel van het klooster is wel behouden en dient nu als sacristie. Tegen de kapel is in 1933-1935 de Vrouw van Zeven Smartenkerk gebouwd naar ontwerp van Joseph Franssen.

Het kerkgebouw is gebouwd als Rectoraatskerk bij het klooster. Het kerkgebouw bleef in status dus een openbare kapel. De bewoners van Molenhoek moesten voor doop-, trouw- en rouwdiensten naar de kerk in Mook of Heumen. Pas in 1981 werd Molenhoek een eigen parochie.

In 2007 is het kerkgebouw grondig gerestaureerd met geld van de gemeente Mook en Molenhoek, het bisdom Roermond en de Provinciale Staten Limburg. Dit met behulp van een restauratie commissie die voor het herstel van de kerk in het leven geroepen was.

Vrouw van zeven smarten

Gebouwwaarde

De kerk is in sobere traditionalistische stijl door Joseph Franssen ontworpen driebeukige kruiskerk met neogotische details, zoals de spitsboogvormige ramen. De voorgevel bevat een roosvenster. De zijgevels bestaan uit vijf traveeën van elkaar gescheiden door steunberen en met in elk travee een spitsboogvenster. Het ingangsportaal bestaat uit een bouwlaag met daarop een dakschild en in het midden een risalerende puntgevel. Daarin ligt de entree in een spitsboogvormige verdiept gelegen vensteropening. De toren is iets terzijde geplaatst en is opgetrokken uit metselwerk op een vierkante plattegrond en bevindt zich onder een tentdak. De sacristie (oorspronkelijke benedekapel) is in neogotische stijl ontworpen en bevindt zich in het verlengde van het linker transept. De sacristie bestaat uit vijf traveeën gescheiden door steunberen met in elke travee op de begane grond twee spitsboogvensters en op de verdieping drie spitsboogvensters. Tegen de sacristie is een in de tweede helft van de twintigste eeuw gerealiseerde aanbouw geplaatst. Het gebouw is aangewezen als gemeentelijk monument

In het interieur zijn onder andere een hoofdaltaar en beelden van Jac. Maris, schilderijen van Rene Smeets en Daan Wildschut en gebrandschilderde ramen van Joep Nicolas aanwezig. Ook heeft het kerkgebouw vier aan passionisten gerelateerde kapellen, H. Paulus van het Kruis, H. Gemma, H. Gabriel en Maria Dolorosa. In de kapellen zijn altaren van Jac Maris aanwezig. Dit alles geeft het gebouw ook kunsthistorische waarde.

Het orgel is uit een ander kerkgebouw overgebracht en is door G.P. Bik omgebouwd in 1944. Het orgel verkeert in slechte staat.

Vrouw van zeven smarten

Omgevingswaarde

Het kerkgebouw ligt in de bebouwde kom van Molenhoek. Rondom het gebouw zijn de straten vernoemd naar het voormalige Passionistenklooster. Het kerkgebouw is het meest noordelijke kerkgebouw van Limburg. Het pand maakt onderdeel uit van de wijk die na de sloop van het klooster is ontstaan. Er zijn circa 20 parkeerplaatsen aanwezig bij het kerkgebouw. Bij het kerkgebouw ligt een kerkhof. Dat kerkhof is eigendom van de parochie maar ook in medegebruik door de gemeente. De parochie ontvangt daarvoor een vergoeding.

Gebruikswaarde

In de kerkzaal is het originele, vaste bankenplan aanwezig. Er is in het kerkgebouw vloerverwarming aangebracht, maar nog geen isolatie. Het koor is verhoogd. Het kerkgebouw bestaat uit meerdere ruimtes. Hij heeft twee kapellen aan de voorzijde en twee aan de achterzijde, waarvan één links en de andere rechts van het priesterkoor. Er is een sacristie waarboven een ruimte die is omgebouwd tot woning voor één gezin vluchtelingen. Het kerkgebouw is goed toegankelijk, ook voor mindervaliden.

Vrouw van zeven smarten

Behoeften

Omdat het kerkgebouw niet geïsoleerd is, zijn de kosten voor het warmhouden van de kerk hoog. Het kerkbestuur heeft behoefte aan informatie over verduurzaming en subsidiemogelijkheden. De locatieraad geeft aan dat er behoefte is aan kennis over de verwarmingssystemen. Verder neemt het aantal vrijwilligers af. Er is behoefte aan nieuwe vrijwilligers.

Toekomstperspectief

Dit kerkgebouw dient als centrale kerk voor de parochie. Van sluiting is vooralsnog geen sprake. Deze kerk heeft het hoogste kerkbezoek op zondag in de federatie VOMMMM.

Kansen

Het kerkgebouw is een beschermd monument, waardoor sloop en nieuwbouw geen opties zijn. Als de kerk op termijn eventueel aan de eredienst onttrokken wordt, zullen nieuwe functies dus gezocht moeten worden in het huidige gebouw. Vanuit de dorpsraad wordt meegegeven dat de mogelijkheden vooral gezocht moeten worden in een dubbelfunctie, waarbij het kerkgebouw niet alleen een religieuze, maar ook een culturele functie heeft. Het kerkbestuur is van mening dat het waardevol is om de kerk te reserveren voor religieus gebruik. Het is nu aan het onderzoeken hoe het gebouw op een veilige manier vaker open gesteld kan worden voor een moment van rust, persoonlijk gebed, het opsteken van een kaarsje. Vanuit de parochie is de wens om de cultuurhistorische waarde meer onder de aandacht te brengen. Mogelijk draagt dat ook bij aan stimulatie van het meervoudig gebruik.

Samen voor schoonheid

Gelders Genootschap
Zypendaalseweg 46
6814 CL Arnhem
026-4421742
info@geldersgenootschap.nl

geldersgenootschap.nl

